

učeval. V literarni zapuščini se nahaja veliko gradiva o poljskih apokrifih iz XV. stoletja, dalje o primerjalnih študijah latinskih in poljskih pregovorov in več jezikoslovnih in narodopisnih razprav.

Konstantin Apollonovič Skalkovskij, znamenit ruski pisatelj in publicist, je umrl julija meseca v Peterburgu. Bil je sin ruskega zgodovinarja in arhivarja slavnega imena ter je bil po svojem pravem poklicu geolog (rojen v Odesi l. 1843.). A ni se omejeval samo na svojo stroko, temuč je velikokrat posegel tudi v druga vprašanja, zlasti v politična in literarna. Dasi je bil v obojih samo amateur, je vendar pokazal tudi na tem polju tolike sposobnosti, da so njegova dela cenili tudi strokovnjaki in da so jih pohvalno omenjali prvi ruski listi. Dvoje njegovih velikih političnih del: „Sedanja Rusija“ ter „Zunanja ruska politika in njeno razmerje do evropskih držav“ je vzbudilo veliko pozornost in se uvažuje zelo tudi za ruskimi mejami. Svoje spise, v katerih se ukvarja z glediščem, je zbral v dveh samostojnih zvezkih pod naslovom „V glediščem svetu“ ter „Ples in balet in njiju mesto v vrsti lepih umetnosti“.

Andrej Ivanovič Podolinskij je dobro znano ime ruskega liričnega pesnika, ki so se ga srčno spominjali ruski literarni krogi zadnje dni ob priložnosti stoletnice njegovega rojstva. Podolinskij je bil vrstnik in osebni prijatelj Puškinov, dasi je bil nekoliko let mlajši od njega; Puškin ga je sam spodbujal k nadaljni pesniški delavnosti, ko je izšlo njegovo prvo daljše pesniško delo. Po nesrečni Puškinovi smrti so nekoliko pozabili na mladega pesnika, a v poznejših letih si je pridobil talent Podolinskega veliko prijatelj in občudovavec. Njegova lirika je bila prepojena tedaj modernega liberalnega duha ter se je odlikovala po bleščeči zunanji obliki, ki je niso mogli odrekati pesniku niti njegovi neprijatelji. A. I. Podolinskij je dočakal skoro 80 let ter je umrl 4. januarja 1886. V svoji avtobiografiji in v svojih memoarjih je zapustil mnogo zanimivih zapiskov o Puškinu.

Matvej Ivanovič Sokolov, profesor ruskega jezika na moskovskem vseučilišču, je umrl dne 29. junija letos v Moskvi. Ta odlični slavist je bil gojenec duhovskega semenišča v Jaroslavi in peterburške univerze (rojen l. 1854.). Za svoje prvo znanstveno delo „Iz starodavne zgodovine bolgarske“ je bil poslan od ministrstva prosvete l. 1886. v zemlje južnih Slovanov na znanstveno popotovanje. Posledica te poti je bilo velikansko delo „Material za staroslovansko literaturo“, ki obsega veliko novih misli in znamenitih odkritij. Kmalu nato je bil M. I. Sokolov (l. 1889.) poklican za profesorja ruske literarne zgodovine na filološko fakulteto moskovskega vseučilišča. V tej službi se je popolnoma posvetil starejšim ruskim literarnim spomenikom in je izdal celo vrsto

malo znanih ali nezadostno ocenjenih avtorjev deloma iz rokopisov, deloma v novih kritičnih izdajah, h katerim je pristavljaj samostalne literarno-historične studije in opombe.

Profesor Nikodim Pavlovič Kondakov, vseučiliški profesor v Peterburgu, obhaja letos štiridesetletnico svoje književne delavnosti. Pred 40 leti so bili v „Sborniku za l. 1866.“, ki ga izdaja „Obščestvo drevneruskago iskusstva pri moskovskem publičnom muzej“, objavljeni prvi spisi popularnega ruskega učenjaka, profesorja N. Pavloviča Kondakova. Kondakov, ki je strokovnjak v krščanski arheologiji vobče, v bizantinskih spomenikih pa posebej, je dobro znan tudi na Zapadu . . . Porodil se je l. 1844. v novooskoljskem okraju ouske gubernije; svoje študije je dovršil v Moskvi, kjer je tudi leta 1870. postal profesor na univerzi. Kondakova magistrska disertacija „Pamjatnik Garpij iz Maloj Aziji i simbolika grečeskoga iskusstva“ po trditvi strokovnjaka K. Rēdina spada k najboljšim delom te vrste. Najbolj znan je Kondakov po spisu (1876): „Istorija bizantijskago iskusstva i ikonografija po miniatjuram grečeskikh rukopisej“. V. Starov pravi v oceni tega dela, da nobena evropska književnost še nima takega dela. Uspeh tega dela, ki je bilo prevedeno tudi na francoski jezik, je Kondakova ohrabil, da je hitro zaporedoma spisal: „Grečeskija terrakotovyja statuetki v ih otnešenii k iskusstvu, religii i bytu“, „Mozaiki mečeti Kahrie Džamisi v Konstantinopolč“ in dr. L. 1881. je Kondakov potoval na Sinaj, da bi proučeval zgodovino sinajskega samostana in leto pozneje je izdal plod svojih temeljitih študij „Putešestvie na Sinaj v 1881. godu“. L. 1888. je bil imenovan profesorjem peterburške univerze . . . Izmed njegovih učenih spisov imenujemo še: „Russkija drevnosti v pamjatnikah iskusstva“, „Licevoj ikonopisnyj podlinnik I. Ikonografija Spasa našego, Gospoda Jisusa Krista“. *Fr. Št.*

Ivan Stepanovič Sokolov, ruski pisatelj in časnikar, je pred nedavnim v Peterburgu umrl. Umrši se je porodil 23. majnika l. 1862. v vasi Uloškovo (novgorodske gub.) iz kmečke družine. Prvo omiko je sprejel v rojstveni vasi; do 17. leta je obdeloval polje z drugimi udi družine. Ko je čital o Lomonosovu in Koljcovu, je začel sam premišljevat o „boljši usodi“ in skrivši je pisal verze posnemajoč Koljcov in Nikitina. Pozneje se je seznanil s spisi Puškina in Nekrasova. Ko je slišal, da je v Čerepovci (75 verst od Uloškova) učiteljsko semenišče, je 17letni Sokolov navzlic pretnjam očetovim ušel v mesto in je vstopil v učiteljsko na državne stroške. Ko je l. 1883. dovršil študije, je postal učitelj na ljudski šoli; a po dveh letih je bil kot nesposoben od službe odstavljen, četudi je nekoliko mesecev poprej sprejel nagrado od učnega ministrstva „za userdie in obrazcovuju postanovku školy“. Sokolov se je vrnil domov in ker so prebivalci njegove vasi neprestano zasmehovali „isključennago barina“, je moral Sokolov iz

vasi oditi. Po raznih službah je sprejel mesto tajnika pri Subbotinu, ki je uredoval „*Ekonomičeskij žurnal*“. V tem času je Sokolov pisal razne članke za časnike ter je objavil svojo prvo leposlovno črtico „*Na obdihč*“. L. 1896. je v zvezkih „*Věstnika Evropy*“ objavil črtice iz vaškega življenja pod naslovom „*Doma*“. Kritika je sprejela te črtice zelo simpatično, in od tistihmal je Sokolov pisal slike in povesti za liste: „*Syn Otečestva*“, „*Hozjain*“, „*Žurnal dlja vsěh*“ i. dr. Od l. 1903. do svoje smrti je uredoval tedenski pregled v listu „*Sěver*“. Sokolov je celo življenje ostal zvest svojemu kmečkemu obnašanju in življenju, tako da je včasih radi tega imel razne neprilike, ker mestna policija ni mogla razumeti, kako more biti kmet iz novgorodske gubernije književnik. Naslovi nekaterih njegovih povesti in črtic so: „*Molodoe i štaroe — Na vshodah — Vo glubině Rossii — Vo tmě — Těni prošlago — Na muravejnikě — V eti dni — Neukrotimyj*“. Spisi Sokolova nimajo velike umetniške vrednosti, toda občinstvo jih zelo rado čita.

Sergěj Nikolajevič Krivenko. Meseca junija je v Tuapsi umrl S. Nik. Krivenko, zastopnik nacionalnega ruskega gibanja, drug Ščedrina, Jelisejeva, Nekrasova in Mihajlovskega. Porodil se je l. 1847., študiral je na voroneški vojaški gimnaziji, dovršil je l. 1867. pavlovsko vojaško učilišče, a po enem letu je zapustil vojaško službo ter vstopil v tehnični zavod, v katerem je bil dve leti. V tem času je začel svojo literarno-publicistično delavnost. Izpočetka je pisal v list „*St. Pet. Vědomosti*“, pozneje v „*Otečestv. Zapiski*“, v katerih je od l. 1881. uredoval notranji pregled tega lista pod naslovom „*Po povodu vnutrennih voprosov*“. L. 1885. je bil po edeninpolmesečni ječi poslan na zahodno Sibirijo, kjer je preživel nekoliko let. Ko se je vrnil, je uredoval hkrati s K. M. Stanjukovičem „*Russkoe Bogatstvo*“. Razen mnogoštevilnih publicističnih razprav je Krivenko napisal nekoliko samostojnih spisov, po katerih je postal popularen, na pr.: „*Fizičeskij trud, kak neobhodimyj element vospitanija*“, „*Na rasputi*“, „*Sbornik ob arteljah*“, „*Biografija Saltykova*“ i. dr.

Malorus Volodomir Antonovič, profesor na kijevski univerzi obhaja letos petintridesetletnico svoje profesorske in petinštiridesetletnico svoje književne delavnosti. Porodil se je l. 1834. v popoljščeni maloruski družini; študiral je v Odesi in na kijevski univerzi, najprej na zdravniškem, pozneje na zgodovinsko-filološkem oddelku. Od leta 1871. je profesor na kijevskem vseučilišču. L. 1861. je v maloruskem mesečniku „*Osnova*“ objavil članek „*Moja izpověd*“, v katerem se je odpovedal poljskim nacionalnim nazorom, ki so vladali v takratnem poljskem občinstvu ter se je proglasil za Ukrajinca. Članek je povzročil med Poljaki veliko razburjenja in osebnih napadov na Antonoviča. Kot zgodovinar, arheolog, antropolog, etnograf se je V. Antonovič proslavil s svojimi temeljitimi spisi; kot profesor je vzgojil celo

šolo zgodovinarjev, ki slede njegovim potom, kot Ukrajinec ima velik vpliv na razvoj narodne ukrajinske zavesti.

Fr. Št.

Vsesvetovni shod esperantistov se je vršil h koncu avgusta v Ženevi. Vsi udeleženci so proslavljali esperanto in njegovega izumitelja dr. Zamenhova iz Varšave ter so bili edini v tem, da je esperanto zelo natančen in gibčen jezik, ki vsakega prijetno preseneti po bogatosti in različnosti svojih oblik. Esperanto je že zdaj precej razširjen. Najprej se je širil v krogih blizkih njegovemu izumitelju. Iz Rusije je najprej prišel na Švedsko. Prvi list „*Esperanto*“ pa je bil ustanovljen na Nemškem. Tega lista je bil so-trudnik tudi L. N. Tolstoj. Drugi list „*Lingva internacia*“ se je ustanovil v Upsali na Švedskem. Odtod se je esperanto razširil na Francosko in Angleško, kjer je našel takoj veliko prijateljev. Londonska trgovska zbornica ga je celo sprejela v program izkušenj v isto vrsto s francoskim in nemškim jezikom. V Franciji na sorbonski univerzi je od nekega časa poseben lektor za esperanto. V Zedinjenih državah ameriških se esperanto širi z neverjetno naglostjo; tudi v državah Peru, Brazilija, Chile, Uruguay se že nahajajo društva za širjenje esperanta. Takih društev je na celem svetu že 200. V samem Parizu poučuje se v 40 kurzij. Vseh pristašev esperanta je baje več nego 50.000. Največ prijateljev ima esperanto v trgovskih krogih, ker jim podaja zelo udobno in lahko sredstvo za kupčijsko dopisovanje. Znani preiskovalec sanskrtskega jezika in poznavalec vseh svetovnih jezikov, profesor na oksfordski univerzi, Maks Müller, se je o esperantu takole izrazil: „*Ideja vsesvetovnega umetnega jezika se je brezpogojno uresničila; lahko rečem, da se vsak lažje esperanta nauči nego vsakega drugega jezika, ker je bolj pravilen in dovršen. Izmed vseh svetovnih jezikov prvo mesto ima — esperanto.*“

Drobne književne vesti. Slovaški „*Spolok sv. Vojtecha*“, ki ima isti namen, kakor družba sv. Mohorja, je imel pred kratkim svoj letni zbor, ki se ga je udeležilo veliko rodoljubnega slovaškega občinstva, zlasti kmetov. Od 1. junija do 20. avgusta t. l. pristopilo je k društvu 623 novih udov; tekom celega upravnega leta, od julija 1905 do julija 1906 je pristopilo 4131 udov, torej za 2258 več nego preteklega leta. Vseh udov je sedaj 16.000. Predsednik društva je župnik Štefan Bezák. — Češko kato-liško društvo „*Vlast*“ je dne 22. julija odkrilo spominsko ploščo na rojstveni hiši slovečega poljudnega pisatelja Františka Pravde (Vojteha Hlinke). Pri tej priliki je društvo priredilo socialni in literarni shod. Pri socialnem shodu je govoril češki odvetnik dr. Julij Nejedlý o pravnem in socialnem položaju ženske v slučaju, ako bi bila sprejeta reforma